

مهدی شاکریان

نام آزمون: دهم فصل ۴ درس ۲

تلفن سبقت: ۰۵۱-۳۸۱۱۷

تلگرام: riazi_jazb

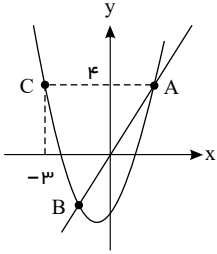
۱) اگر سهمی $y = ax^2 - bx + c$ محور عرض‌ها را در نقطه‌ای به عرض $-\frac{4}{b}$ قطع کند و با محور طول‌ها فقط در نقطه‌ای به طول -2 مشترک باشد، a کدام است؟ (سهمی پایین محور x ها قرار دارد).

قلم چی- ۱۳۹۹

- ① $-\frac{1}{2}$ ② $\frac{1}{2}$ ③ -2 ④ $-\frac{1}{4}$

۲) در نمودار زیر خط d نمودار سهمی را در نقاط $A = (x_A, 4)$ و $B = (-1, -2)$ قطع کرده است. مجموع طول و عرض نقاط برخورد سهمی با محورهای مختصات کدام است؟

قلم چی- ۱۳۹۹

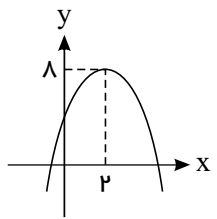
- ① -1 ② -3.5 ③ -2.5 ④ -3

۳) اگر پایین‌ترین نقطه سهمی $y = x^2 - m(x - 1) + 4$ روی نیمساز ربع دوم (در ناحیه دوم) قرار داشته باشد، مجموع مقادیر قابل قبول برای m کدام است؟

قلم چی- ۱۳۹۹

- ① -2 ② 8 ③ -4 ④ 6

قلم چی- ۱۳۹۹

۴) نمودار سهمی $y = ax^2 + bx + c$ به صورت زیر است. کدام گزینه ضابطه این سهمی است؟

- ① $y = x^2 + 2x + 5$ ② $y = -x^2 - 2x + 3$ ③ $y = -\frac{1}{2}x^2 - 2x + 4$ ④ $y = -x^2 + 4x + 4$

۵) نمودار سهمی $y = ax^2 + bx + c$ محور y ها را در نقطه‌ای به عرض 2 و محور x ها را در دو نقطه به طول‌های (-1) و (2) قطع می‌کند، این سهمی از کدام یک از نقاط زیر عبور می‌کند؟

قلم چی- ۱۳۹۹

- ① $(1, 3)$ ② $(4, 10)$ ③ $(3, -7)$ ④ $(5, -18)$

قلم چی- ۱۳۹۹

۶) اگر رأس سهمی $y = 2x^2 - 8x + a + 1$ روی خط $y = -x$ باشد، a کدام است؟

- ① 5 ② -5 ③ 4 ④ -4

۷) اگر رأس سهمی $y = -2x^2 + bx + c$ نقطه $(-2, 2)$ باشد، حاصل ضرب ریشه‌های معادله $-2x^2 + bx + c = 0$ کدام است؟

- قلم چی- ۱۳۹۹ ۴ ۱) ۳ ۲) ۲ ۳) ۶ ۴) ۱۳۹۹

۸) کدام یک از سهمی‌های زیر فقط از ناحیه چهارم دستگاه مختصات عبور نمی‌کند؟

- قلم چی- ۱۳۹۹ ۴ ۱) $y = -(x+1)^2 - 3$ ۲) $y = x^2 + x + 1$ ۳) $y = x^2 + 3x + 2$ ۴) $y = (x+2)^2 + 1$

۹) اگر $(-1, 20)$ و $(2, 5)$ دو نقطه از یک سهمی و $x = 1$ خط تقارن آن باشد، این سهمی در نقطه‌ای با کدام عرض محور y ها را قطع می‌کند؟

- قلم چی- ۱۳۹۹ ۵ ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱۳۹۹

۱۰) نمودار سهمی $y = ax^2 + bx + c$ با فرض $a < -1$ ، $b > 3$ و $c > 2$ کدام یک می‌تواند باشد؟

۱۱) به‌ازای کدام مجموعه مقادیر a ، نمودار دو سهمی به معادله‌های $y = ax^2 + 3x + 2$ و $y = 3x^2 + 2x + 1$ باهم برخورد قلم چی- ۱۳۹۹

نمی‌کنند؟

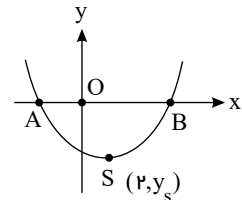
- ۱) $(0, +\infty)$ ۲) $(\frac{13}{4}, +\infty)$ ۳) $(-\infty, \frac{13}{4})$ ۴) در هر صورت حداقل یک نقطه تلاقی دارند.

۱۲) اگر یک سهمی از نقاط $A(1, 3)$ و $B(3, 3)$ بگذرد و رأس آن روی خط $y = -x$ قرار داشته باشد، رأس این سهمی با رأس کدام یک از

سهمی‌های زیر یکسان است؟

- ۱) $y = x^2 + 4x + 6$ ۲) $y = \frac{1}{3}x^2 + \frac{4}{3}x - \frac{2}{3}$ ۳) $y = \frac{3}{2}x^2 - 6x + 4$ ۴) $y = \frac{1}{4}x^2 - x + 3$

۱۳) در سهمی زیر، اگر $|OA| = |OB|$ باشد، طول نقطه B کدام است؟

- ۱) ۳ ۲) ۶ ۳) ۸ ۴) ۴

۱۴) سهمی $y = (m-1)x^2 + (m-1)x + 1$ به‌ازای چند مقدار صحیح m بر محور x ها مماس است؟

- قلم چی- ۱۳۹۹ ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) هیچ مقدار ۴) بی‌شمار

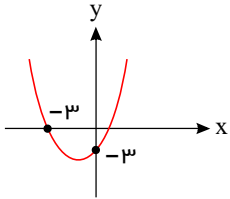
۱۳۹۹- قلم چی- ۱۵ خط به معادله $y = -\frac{5}{2}x^2 - 3x + m$ نمودار سهمی به معادله $y = \frac{1}{2}x^2 - 3x + m$ را فقط در یک نقطه قطع می‌کند. m کدام گزینه است؟

- ۱) -۲   ۲) -۱   ۳) ۱   ۴) ۲

۱۳۹۹- قلم چی- ۱۶ محور تقارن سهمی $y = x^2 + 4x + k$ همین سهمی را در نقطه‌ای به عرض ۲- قطع می‌کند. طول پاره‌خطی که سهمی روی محور x ها ایجاد می‌کند، کدام است؟

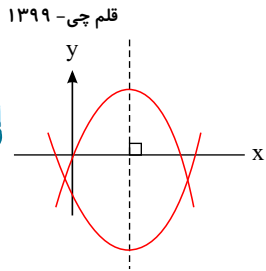
- ۱) $2\sqrt{3}$ ۲) $4\sqrt{3}$ ۳) $2\sqrt{2}$ ۴) $4\sqrt{2}$

۱۳۹۹- قلم چی- ۱۷ اگر نمودار سهمی $f(x) = (2-a)x^2 + bx + c$ و $a \in \mathbb{N}$ به صورت زیر باشد. b کدام است؟

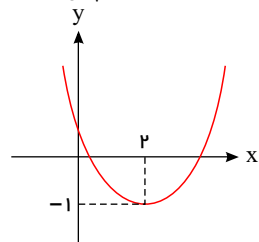
- ۱) ۲   ۲) -۲   ۳) ۳   ۴) -۳

۱۳۹۹- قلم چی- ۱۸ نمودار سهمی‌های $y = x^2 - 4x - b$ و $y = -2x^2 + bx + c$ در شکل زیر رسم شده است. رأس‌های دو سهمی از هم چند واحد فاصله دارند؟

- ۱) ۴   ۲) ۱۲   ۳) ۱۶   ۴) ۲۰

۱۳۹۹- قلم چی- ۱۹ اگر معادله سهمی زیر به صورت $y = \frac{x^2}{a} - ax + b$ باشد، مقدار ab کدام است؟

- ۱) ۲   ۲) -۲   ۳) ۴   ۴) -۴

۱۳۹۹- قلم چی- ۲۰ اگر دو نقطه متمایز $A(2, a+12)$ و $B(m, a+12)$ روی سهمی به معادله $y = ax^2 + 4ax + a$ باشند، آن‌گاه حاصل $a+m$ کدام است؟

- ۱) ۶   ۲) -۶   ۳) -۵   ۴) ۵

۱۳۹۹- قلم چی- ۲۱ در سهمی $y = 4x^2 - 4x + 5$ فاصله رأس سهمی از خط $y = -1$ کدام است؟

- ۱) ۲   ۲) ۳   ۳) ۴   ۴) ۵

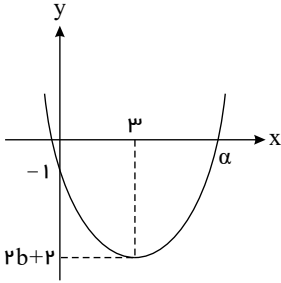

قلم چی- ۱۳۹۹

۲۲) اگر رأس یک سهمی نقطه $S(2, -1)$ باشد و سهمی از نقطه $(3, 2)$ عبور کند، عرض از مبدأ این سهمی کدام است؟

- ۱) -۸   ۲) ۴   ۳) ۱۱   ۴) ۱۲

قلم چی- ۱۳۹۹

۲۳) اگر نمودار سهمی $y = x^2 + bx + c$ به صورت زیر باشد، مقدار α کدام است؟

- ۱) $6 + \sqrt{10}$ ۲) $3 + \sqrt{10}$ ۳) $3 + 2\sqrt{10}$ ۴) $6 + 2\sqrt{10}$

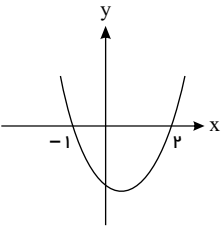
۲۴) اگر رأس سهمی $y = ax^2 + 2ax - 3$ روی نیمساز ناحیه اول و سوم قرار داشته باشد و سهمی محور عرض‌ها را در نقطه‌ای به عرض b قطع کند، حاصل $a \cdot b$ کدام است؟

قلم چی- ۱۳۹۹

- ۱) -۳   ۲) -۲   ۳) -۶   ۴) ۶

قلم چی- ۱۳۹۹

۲۵) شکل مقابل مربوط به سهمی $y = 2x^2 + bx + c$ است. عرض رأس سهمی $y = cx^2 - x + b$ کدام است؟

- ۱) $-\frac{31}{16}$ ۲) $\frac{31}{16}$ ۳) -۲   ۴) ۲

۲۶) نمودار تابعی به صورت یک سهمی است که از نقاط $(1, 0)$ و $(2, -1)$ می‌گذرد و محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۳ قطع می‌کند. اگر دامنه این تابع $\mathbb{R}$ باشد، برد این تابع کدام است؟

قلم چی- ۱۳۹۹

- ۱) $[-2, +\infty)$ ۲) $[1, +\infty)$ ۳) $[2, +\infty)$ ۴) $[-1, +\infty)$

قلم چی- ۱۳۹۹

۲۷) به ازای کدام مقادیر m ، سهمی $y = (\frac{m}{2} + 2)x^2 - mx + \frac{m}{2} - 1$ همواره بالای محور x ها است؟

- ۱) $m > 4$ ۲) $m > -4$ ۳) $m < -4$ ۴) $m < 4$

۲۸) نقطه $(2, 3)$ رأس یک سهمی درجه دوم است که نمودار آن، پاره‌خطی به طول ۶ روی محور x ها جدا می‌کند. نمودار این منحنی محور y ها را با کدام عرض قطع می‌کند؟

قلم چی- ۱۳۹۹

- ۱) $\frac{7}{4}$ ۲) $\frac{7}{2}$ ۳) $\frac{4}{3}$ ۴) $\frac{5}{3}$

۲۹ اگر $(2, 5)$ و $(-1, 20)$ دو نقطه از یک سهمی و $x = 1$ خط تقارن آن باشد، این سهمی در نقطه‌ای با کدام عرض محور y ها را قطع می‌کند؟

قلم چی - ۱۳۹۹

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۳۰ نمودار سهمی $y = ax^2 + bx + c$ محور x ها را در نقاطی با طول‌های -1 و 3 و محور y ها را در نقطه‌ای با عرض 6 قطع می‌کند. فاصله رأس سهمی از محور x ها کدام است؟

قلم چی - ۱۳۹۹

۱۴ (۴)

۱۲ (۳)

۱۰ (۲)

۸ (۱)

پاسخنامه تشریحی

سهمی مورد نظر با محور x فقط در نقطه‌ای به طول $x = -2$ مشترک است، یعنی یک ریشه مضاعف دارد و معادله آن به شکل زیر است:

$$y = a(x + 2)^2$$

سهمی، محور عرض‌ها را در $-\frac{4}{b}$ قطع می‌کند.

$$\left. \begin{aligned} x = 0 &\Rightarrow y = 4a = -\frac{4}{b} \Rightarrow b = -\frac{1}{a} \\ y = a(x + 2)^2 &= ax^2 + 4ax + 4a = ax^2 - bx + c \Rightarrow 4a = -b \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow 4a = -\left(-\frac{1}{a}\right) \Rightarrow a^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow a = \pm \frac{1}{2} \xrightarrow{\text{سهمی پایین محور } x \text{ ها قرارداد.}} a = -\frac{1}{2}$$

با توجه به این که خط از دو نقطه $(0, 0)$ و $B = (-1, -2)$ عبور می‌کند، معادله خط به صورت $y = 2x$ است. طول نقطه A را به دست می‌آوریم:

$$y = 2x \xrightarrow{y_A = 4} x_A = 2$$

اگر معادله سهمی را به صورت $y = ax^2 + bx + c$ در نظر بگیریم، سه نقطه $B = (-1, -2)$ ، $C = (-3, 4)$ و $A = (2, 4)$ در این معادله صدق می‌کند: بنابراین:

$$\left\{ \begin{aligned} a - b + c &= -2 && \text{تفریق} \\ 9a - 3b + c &= 4 && \longrightarrow 8a - 2b = 6 \\ 4a + 2b + c &= 4 && \text{تفریق} \\ 4a + 2b + c &= 4 && \longrightarrow 5a - 5b = 0 \end{aligned} \right. \rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = 1 \\ c = -2 \end{cases}$$

در نتیجه معادله سهمی به صورت $y = x^2 + x - 2$ است. اکنون برای به دست آوردن مختصات محل تلاقی سهمی با محورهای مختصات داریم:

$$y=0 \rightarrow x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow (x + 2)(x - 1) = 0 \Rightarrow x = -2, x = 1$$

$$x=0 \rightarrow y = 0 + 0 - 2 \Rightarrow y = -2 \Rightarrow -2 + 1 - 2 = -3$$

ابتدا معادله سهمی را مرتب می‌کنیم:

$$f(x) = x^2 - mx + m + 4$$

می‌دانیم که اگر $a > 0$ باشد، مختصات پایین‌ترین نقطه سهمی به صورت $\left(\frac{-b}{2a}, \frac{-\Delta}{4a}\right)$ است. چون این نقطه روی نیمساز ربع دوم یعنی خط $y = -x$ قرار دارد. بنابراین مختصات نقطه در خط صدق می‌کند (توجه کنید که چون پایین‌ترین نقطه روی نیمساز ناحیه دوم است طول آن منفی است.)

$$-\frac{b}{2a} < 0 \Rightarrow \frac{m}{2} < 0 \Rightarrow m < 0$$

$$-\frac{\Delta}{4a} = -\left(\frac{-b}{2a}\right) \Rightarrow \frac{-\Delta}{4a} = \frac{b}{2a} \Rightarrow -\frac{\Delta}{2} = b \Rightarrow \Delta = -2b \quad (1)$$

با توجه به معادله $y = x^2 - mx + m + 4$ داریم:

$$\xrightarrow{(1)} b^2 - 4ac = m^2 - 4(1)(m + 4) = -2(-m)$$

$$\Rightarrow m^2 - 4m - 16 = +2m \Rightarrow m^2 - 6m - 16 = 0$$

$$\Rightarrow (m - 8)(m + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 8 \text{ غ.ق.} \\ m = -2 \end{cases}$$

توجه کنید که در $m = 8$ شرط $m < 0$ صدق نمی‌کند.

می‌دانیم در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ رأس سهمی برابر است با:

$$\text{رأس سهمی: } x = -\frac{b}{2a}$$

مختصات رأس سهمی $(2, 8)$ است. حال مختصات رأس سهمی را در گزینه‌ها چک می‌کنیم:

گزینه ۱: ضریب x^2 باید منفی باشد، پس گزینه ۱ نادرست است.

گزینه ۲: نادرست

گزینه ۳: نادرست

$$\text{رأس سهمی: } x = -\frac{b}{2a} = -\frac{(-2)}{2(-1)} = -1 \neq 2$$

$$\text{رأس سهمی : } x = -\frac{b}{2a} = -\frac{(-2)}{2(-\frac{1}{2})} = -2 \neq 2$$

گزینه ۴: درست

$$\text{رأس سهمی : } x = -\frac{b}{2a} = -\frac{4}{-2} = 2$$

روش اول: نقطه (۰, ۲) بر روی سهمی قرار دارد، بنابراین:

$$y = ax^2 + bx + c \Rightarrow 2 = a(0)^2 + b(0) + c \Rightarrow c = 2$$

همچنین $x = 2$ و $x = -1$ ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ هستند، در نتیجه:

$$\xrightarrow{x=-1} a(-1)^2 + b(-1) + 2 = 0 \Rightarrow a - b = -2 \quad (1)$$

$$\xrightarrow{x=2} a(2)^2 + b(2) + 2 = 0 \Rightarrow 4a + 2b = -2 \quad (2)$$

در نتیجه بنابر (۱) و (۲) داریم:

$$\begin{cases} 4a + 2b = -2 \\ 2a - 2b = -4 \end{cases} \Rightarrow 6a = -6 \Rightarrow a = -1$$

$$a - b = -2 \xrightarrow{a=-1} -1 - b = -2 \Rightarrow b = 1$$

$$\Rightarrow y = ax^2 + bx + c \stackrel{a=-1, b=1, c=2}{=} -x^2 + x + 2$$

باتوجه به معادله سهمی، این سهمی از نقطه (۵, -۱۸) عبور می‌کند.

$$y = -x^2 + x + 2 = -(5)^2 + 5 + 2 = -25 + 7 = -18$$

روش دوم:

ابتدا معادله سهمی را به دست می‌آوریم. چون سهمی محور x ها را در (۱) و (۲) قطع کرده است، پس (۱) و (۲) ریشه‌های سهمی هستند. بنابراین ضابطه سهمی به شکل

$y = a(x+1)(x-2)$ است. برای به دست آوردن a توجه شود که سهمی از نقطه (۰, ۲) عبور می‌کند. بنابراین:

$$y = a(x+1)(x-2) \xrightarrow{x=0} 2 = a(1)(-2) \Rightarrow a = -1$$

پس معادله سهمی به شکل $y = -(x+1)(x-2) = -x^2 + x + 2$ است. با بررسی گزینه‌ها معلوم می‌شود که سهمی فوق از نقطه (۵, -۱۸) عبور می‌کند.

می‌دانیم در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ رأس سهمی برابر است با:

$$\text{رأس سهمی : } x = -\frac{b}{2a}$$

ابتدا مختصات رأس سهمی را به دست می‌آوریم:

$$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{(-8)}{2 \times 2} = 2 \xrightarrow{\text{روی خط } y=-x}$$

$$y = -x \xrightarrow{x=2} y = -2 \quad \text{در سهمی صندق می‌کند} \quad -2 = 2(2)^2 - 8(2) + a + 1 \Rightarrow a - 7 = -2 \Rightarrow a = 5$$

می‌دانیم که مختصات رأس سهمی برابر است با:

$$\left(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta}{4a}\right)$$

بنابراین در سهمی $y = -2x^2 + bx + c$ رأس سهمی برابر است با:

$$\left(\frac{b}{4}, \frac{\Delta}{8}\right)$$

چون رأس سهمی (۲, -۲) است، پس:

$$\frac{\Delta}{8} = 2 \Rightarrow \Delta = 16, \quad \text{عرض رأس سهمی} = -\frac{b}{4} = -2 \Rightarrow b = -8$$

حال ریشه‌ها را به دست می‌آوریم:

$$x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{+8 + \sqrt{16}}{-4} = \frac{8+4}{-4} = \frac{12}{-4} = -3$$

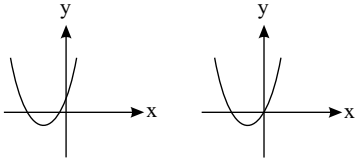
$$x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{+8 - \sqrt{16}}{-4} = \frac{8-4}{-4} = \frac{4}{-4} = -1$$

حاصل ضرب ریشه‌ها برابر است با:

$$x_1 \times x_2 = (-3)(-1) = +3$$

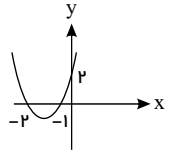
برای این که سهمی از ناحیه چهارم نگذرد باید دهانه سهمی رو به بالا باشد، پس ضریب x^2 باید مثبت باشد. علاوه بر این، از آنجا که سهمی از ناحیه سوم نیز

می‌گذرد باید نمودارش یکی از دو حالت زیر باشد:

در گزینه ۱ سهمی رو به پایین است و در گزینه‌های ۲ و ۴ نمودار محور x ها را قطع نمی‌کند (از ناحیه سوم عبور نمی‌کند). بنابراین گزینه ۳ صحیح است. نمودار گزینه ۳ به صورت زیر است:

$$y = x^2 + 3x + 2 = (x + 1)(x + 2)$$

اگر محور تقارن یک سهمی خط $x = h$ باشد، ضابطه سهمی به صورت $y = a(x - h)^2 + k$ می‌شود: ۱ ۲ ۳ ۴ ۹

$$h = 1 \Rightarrow y = a(x - 1)^2 + k \xrightarrow{\begin{matrix} (2, 5) \\ (-1, 2) \end{matrix}} \begin{cases} 5 = a(2 - 1)^2 + k \\ 2 = a(-1 - 1)^2 + k \end{cases}$$

$$\begin{cases} 5 = a + k \\ 2 = 4a + k \end{cases} \Rightarrow a = 5, k = 0$$

در نتیجه معادله سهمی برابر است با:

$$y = 5(x - 1)^2$$

$$x=0 \rightarrow y = 5 \text{ محل برخورد با محور } y \text{ ها}$$

در سهمی $y = ax^2 + bx + c$ از آنجا که $a < 0$ است، دهانه سهمی رو به پایین است. یعنی: ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰

طول رأس سهمی را به دست می‌آوریم:

$$x = -\frac{b}{2a} \xrightarrow{b > 0, a < 0} x > 0$$

دلتای سهمی را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta = b^2 - 4ac \xrightarrow{a < 0, c > 0} ac < 0 \Rightarrow b^2 - 4ac > 0$$

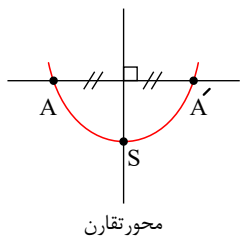
پس این سهمی در دو نقطه محور x ها را قطع می‌کند.

به ازای $x = 0$ نیز $y = c$ است و چون $c > 0$ است، در نتیجه گزینه ۳ صحیح است.

زمانی این دو سهمی به هم برخورد می‌کنند که به ازای x معین، y یکسانی داشته باشند. پس باید عبارت‌های $ax^2 + 3x + 2$ و $3x^2 + 2x + 1$ را با هم برابر قرار دهیم تا نقطه تلاقی پیدا شود، حال که می‌خواهیم تلاقی نداشته باشند، باید این معادله، جواب نداشته باشد.

$$3x^2 + 2x + 1 = ax^2 + 3x + 2 \Rightarrow (3 - a)x^2 - x - 1 = 0 \xrightarrow{\text{معادله جواب ندارد}} \Delta = b^2 - 4ac < 0 \Rightarrow 1 + 12 - 4a < 0 \Rightarrow 4a > 13 \Rightarrow a > \frac{13}{4}$$

باتوجه به اینکه قرینه هر نقطه سهمی نسبت به محور تقارن بر روی خود سهمی قرار دارد، پس می‌توانیم x_S را به صورت زیر به دست آوریم: به شکل زیر توجه کنید ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۲

در نتیجه داریم:

$$x_S = \frac{x_A + x_{A'}}{2}$$

$$x_S = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{1 + 3}{2} = 2$$

در اینجا نیز دو نقطه A و B دارای عرض یکسان‌اند پس نسبت به محور تقارن قرینه‌اند و چون رأس سهمی روی خط $y = -x$ قرار دارد، پس y آن برابر -2 است، یعنی $S = (2, -2)$. حال مشخصات رأس سهمی‌های داده‌شده در گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

می‌دانیم در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ طول رأس سهمی برابر است با: $x_s = -\frac{b}{2a}$

گزینه ۱:

$$\text{طول رأس سهمی: } x_s = \frac{-b}{2a} = -\frac{4}{2} = -2$$

گزینه ۲:

$$\text{طول رأس سهمی: } x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-\frac{4}{3}}{\frac{2}{3}} = -2$$

گزینه ۳:

$$\left. \begin{array}{l} \text{طول رأس سهمی: } x_s = \frac{-b}{2a} = -\frac{-6}{2 \times \frac{1}{3}} = 2 \\ \text{عرض رأس سهمی: } y_s = \frac{1}{3}(2)^2 - 6(2) + 4 = 6 - 12 + 4 = -2 \end{array} \right\} \Rightarrow S = (2, -2)$$

گزینه ۴:

$$\left. \begin{array}{l} \text{طول رأس سهمی: } x_s = \frac{-b}{2a} = -\frac{1}{2 \times \frac{1}{4}} = 2 \\ \text{عرض رأس سهمی: } y_s = \frac{1}{4}(2)^2 - 2 + 3 = 2 \end{array} \right\} \Rightarrow S = (2, -2)$$

نقاط A و B محل برخورد نمودار سهمی با محور x هستند و نقطه S ، نقطه رأس سهمی است. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۳)

$$2|OA| = |OB|$$

$$\text{فرض: } x_A = -a \Rightarrow x_B = 2a$$

$$\frac{x_A + x_B}{2} = x_s \Rightarrow \frac{(-a) + (2a)}{2} = 2 \Rightarrow a = 4$$

$$\Rightarrow x_B = 2a \stackrel{a=4}{=} 8$$

شرط مماس بودن بر محور x ها، داشتن ریشه مضاعف یا $\Delta = 0$ است. زیرا سهمی تنها در یک نقطه با محور x تماس دارد. (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۴)

$$y = (m-1)x^2 + (m-1)x + 1$$

$$\text{شرط مماس بودن: } \Delta = 0 \Rightarrow (m-1)^2 - 4(m-1)(1) = 0$$

$$\Rightarrow m^2 - 2m + 1 - 4m + 4 = 0$$

$$\Rightarrow m^2 - 6m + 5 = 0 \Rightarrow (m-1)(m-5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=1 \rightarrow \text{غ ق ق} \\ m=5 \rightarrow \text{ق ق} \end{cases}$$

در نتیجه تنها به ازای $m = 5$ سهمی بر محور x ها مماس است.

خط $y = -\frac{5}{2}$ و منحنی سهمی فقط یک نقطه تلاقی دارند. بنابراین آن نقطه رأس سهمی است و عرض رأس سهمی برابر $-\frac{5}{2}$ است. پس: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۵)

$$y = \frac{1}{2}x^2 - 3x + m \Rightarrow a = \frac{1}{2}, b = -3, c = m$$

در نتیجه:

$$\text{عرض رأس سهمی: می‌دانیم} \quad \frac{fac - b^2}{4a} = \frac{4 \times \frac{1}{2} \times m - 9}{4 \times \frac{1}{2}} = -\frac{5}{2} \Rightarrow 2m - 9 = -5 \Rightarrow 2m = 4 \Rightarrow m = 2$$

محل برخورد سهمی با خط تقارنش همان رأس سهمی است که عرض آن از فرمول $-\frac{\Delta}{4a}$ به دست می‌آید. داریم: (۱) (۲) (۳) (۴) (۱۶)

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4(1)(k) = 9 - 4k \quad (1)$$

$$\text{عرض سهمی: } -\frac{\Delta}{4a} = -2 \xrightarrow{a=1} \Delta = 8 \quad (2)$$

$$(2), (1) \rightarrow 9 - 4k = 8 \Rightarrow 1 = 4k \Rightarrow k = \frac{1}{4}$$

با جایگذاری $k = 2$ معادله سهمی برابر است با:

معادله سهمی: $y = x^2 + 4x + 2$

در نتیجه:

$$\begin{cases} x_1 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-4 - \sqrt{8}}{2} \\ x_2 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-4 + \sqrt{8}}{2} \end{cases}$$

فاصله بین ریشه‌ها
روی محور x ها

$$\left| \frac{-4 - \sqrt{8}}{2} - \frac{-4 + \sqrt{8}}{2} \right| = \left| -\frac{2\sqrt{8}}{2} \right| = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

سهمی رو به بالا است، پس $2 - a > 0$ و چون a عدد طبیعی است $a = 1$ پس معادله سهمی، $f(x) = x^2 + bx + c$ است. عرض از مبدأ سهمی $y = -3$ است، پس $c = -3$ است. از طرفی $(-3, 0)$ در معادله سهمی صدق می‌کند:

سهمی $(-3, 0) \in$

$$\rightarrow (-3)^2 + b(-3) - 3 = 0 \Rightarrow 6 - 3b = 0 \Rightarrow b = 2$$

طبق نمودار، سهمی رو به پایین از مبدأ می‌گذرد، پس در $y = -2x^2 + bx + c$ داریم:

می‌دانیم در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ طول رأس سهمی برابر است با: $x = \frac{-b}{2a}$

$y(0) = 0 \Rightarrow c = 0$

هم‌چنین، طول رأس دو سهمی یکی است. پس:

$$\begin{cases} y = -2x^2 + bx \Rightarrow \text{طول رأس سهمی} : x_{s_1} = \frac{-b}{2(-2)} = \frac{b}{4} \\ y = x^2 - 4x - b \Rightarrow \text{طول رأس سهمی} : x_{s_2} = \frac{-(-4)}{2(1)} = 2 \end{cases} \rightarrow \frac{b}{4} = 2 \Rightarrow b = 8$$

پس معادله سهمی‌ها $y = -2x^2 + 8x$ و $y = x^2 - 4x - 8$ است و مقدار آن‌ها در $x = 2$ برابر است با:

عرض رأس سهمی $y_{s_1} = -2(2)^2 + 8(2) = 8$ عرض رأس سهمی $y_{s_2} = 2^2 - 4(2) - 8 = -12$

و اختلاف عرض رأس‌ها برابر است با:

$8 - (-12) = 20$

می‌دانیم طول رأس سهمی به معادله $y = a'x^2 + b'x + c'$ به صورت $\frac{-b'}{2a'}$ است، پس:

طول رأس سهمی $= \frac{-(-a)}{2} = 2 \Rightarrow \frac{a'}{2} = 2 \Rightarrow a' = 4 \Rightarrow a = 2$ یا $a = -2$

چون سهمی رو به بالا است یعنی ضریب x^2 مثبت است، پس a نیز مثبت است.

$a=2 \rightarrow y = \frac{x^2}{2} - 2x + b \xrightarrow{\text{سهمی } (2, -1) \in} \frac{2^2}{2} - 2(2) + b = -1 \Rightarrow 2 - 4 + b = -1 \Rightarrow -2 + b = -1 \Rightarrow b = 1 \xrightarrow{b=1, a=2} ab = 2 \times 1 = 2$

چون نقاط $A(2, a + 12)$ و $B(m, a + 12)$ بر روی سهمی دارای عرض یکسان هستند، پس نسبت به محور تقارن سهمی متقارن هستند و میانگین طول این

نقاط محور تقارن سهمی را نتیجه می‌دهد:

$x_s = \frac{2 + m}{2} \quad (1)$

از طرفی، معادله محور تقارن سهمی $x = -\frac{b'}{2a'}$ است، پس:

$x_s = -\frac{b'}{2a'} = -\frac{4a}{2a} = -2 \quad (2)$

$\xrightarrow{(2), (1)} \frac{2 + m}{2} = -2 \Rightarrow m = -6$

مختصات نقطه $A(2, a + 12)$ در معادله سهمی صدق می‌کند:

$a(2^2) + 4a(2) + a = a + 12 \Rightarrow 4a + 8a + a = a + 12 \Rightarrow 12a = 12 \Rightarrow a = 1$

در نتیجه:

$a=1, m=-6 \rightarrow a + m = 1 + (-6) = -5$

در سهمی به معادله $y = a(x - h)^2 + k$ در سهمی به صورت (h, k) است.

$y = 4x^2 - 4x + 5 = 4x^2 - 4x + 1 + 4$

$\Rightarrow y = (2x - 1)^2 + 4 = 4(x - \frac{1}{2})^2 + 4$

بنابراین رأس سهمی نقطه $(\frac{1}{2}, 4)$ است و فاصله این نقطه از خط افقی $y = -1$ برابر است با:

$$4 - (-1) = 5$$

اگر رأس سهمی نقطه (h, k) باشد، معادله آن را به صورت $y = a(x - h)^2 + k$ می‌توان نوشت. پس:

$$\xrightarrow{(h,k)=(2,-1)} y = a(x - 2)^2 - 1 \quad (1)$$

نقطه $(3, 2)$ در معادله سهمی صدق می‌کند. پس:

$$2 = a(3 - 2)^2 - 1 \Rightarrow 2 = a - 1 \Rightarrow a = 3 \quad (2)$$

در نتیجه بنابر (1) و (2) داریم:

$$\Rightarrow y = 3(x - 2)^2 - 1$$

که در این صورت عرض از مبدأ آن برابر است با:

$$\xrightarrow{x=0} y = 3(-2)^2 - 1 = 11$$

طبق نمودار، عرض از مبدأ سهمی -1 است. پس $c = -1$.

$$y = x^2 + bx - 1$$

رأس سهمی نقطه $(2, 2b + 2)$ است، پس در معادله سهمی صدق می‌کند:

$$9 + 3b - 1 = 2b + 2 \Rightarrow b = -6$$

پس معادله سهمی به صورت $y = x^2 - 6x - 1$ است. حال محل برخورد سهمی را با محور طول‌ها به دست می‌آوریم. باید معادله $x^2 - 6x - 1 = 0$ را حل کنیم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = 36 + 4 = 40$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{6 \pm \sqrt{40}}{2} = 3 \pm \sqrt{10} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 3 + \sqrt{10} \\ x_2 = 3 - \sqrt{10} \end{cases}$$

طبق نمودار $\alpha > 0$ است، پس $\alpha = 3 + \sqrt{10}$.

طول رأس سهمی برابر است با:

$$x = \frac{-b'}{2a'} = \frac{-2a}{2a} = -1$$

با جای گذاری $x = -1$ در ضابطه سهمی، عرض رأس آن را به دست می‌آوریم:

$$\xrightarrow{x=-1} y = a(-1)^2 + 2a(-1) - 3 \Rightarrow y = -a - 3$$

بنابراین مختصات رأس سهمی $(-1, -a - 3)$ است.

چون رأس سهمی روی نیمساز ناحیه‌های اول و سوم است، پس:

$$\xrightarrow{y=x} -a - 3 = -1$$

$$\Rightarrow -a = 2 \Rightarrow a = -2 \quad (1)$$

مقدار $a = -2$ را در ضابطه سهمی جای گذاری می‌کنیم.

$$\xrightarrow{a=-2} y = -2x^2 - 4x - 3 \quad \xrightarrow{x=0}$$

محل برخورد سهمی با محور y ها

$$y = -3 \Rightarrow b = -3 \quad (2)$$

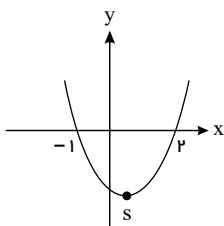
در نتیجه بنابر (1) و (2) داریم:

$$a \times b = (-2)(-3) = 6$$

1 2 3 4 25

با توجه به شکل $x = 2$ و $x = -1$ ریشه‌های معادله $2x^2 + bx + c = 0$ می‌باشند.

از طرفی وسط دو ریشه طول رأس سهمی است پس:

$$x_s = \frac{-1 + 2}{2} = \frac{1}{2}$$

از طرفی می‌دانیم در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ طول رأس سهمی برابر است با:

$$x_s = \frac{-b}{2a}$$

$$x_s = \frac{-b}{2(2)} = \frac{1}{2} \Rightarrow b = -2$$

$$2x^2 + bx + c = 0 \xrightarrow[x=-1]{b=-2} 2 + 2 + c = 0 \Rightarrow c = -4$$

$$y = cx^2 - x + b \xrightarrow[b=-2]{c=-4} y = -4x^2 - x - 2$$

$$y_s \text{ چند} = \frac{4a'c'}{4a'} = \frac{4(-4)(-2) - (-1)^2}{4(-4)} = \frac{-31}{16}$$

پس:

در نتیجه:

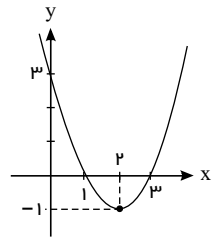
 معادله سهمی به صورت زیر در نظر می‌گیریم؛ داریم: (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۶)

$$y = f(x) = ax^2 + bx + c$$

$$\left. \begin{aligned} (1, 0) \in y = f(x) &\Rightarrow a + b + c = 0 \\ (2, -1) \in y = f(x) &\Rightarrow 4a + 2b + c = -1 \\ (0, 3) \in y = f(x) &\Rightarrow 0 + 0 + c = 3 \Rightarrow c = 3 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{aligned} a + b &= -3 \\ 4a + 2b &= -4 \end{aligned}$$

 از حل دستگاه $a = 1$ و $b = -4$ می‌باشد.

شکل زیر را در نظر بگیرید:

$$y = x^2 - 4x + 3 = (x^2 - 4x + 4) - 1 = (x - 2)^2 - 1$$

$$\text{برد: } R_f = [-1, +\infty)$$

(۱) (۲) (۳) (۴) (۲۷)

$$\left\{ \begin{aligned} \Delta < 0 &\Rightarrow b^2 - 4ac = m^2 - 4\left(\frac{m}{2} + 2\right)\left(\frac{m}{2} - 1\right) < 0 \Rightarrow m^2 - m^2 - 2m + 4 < 0 \Rightarrow m > 4 \quad (1) \\ a > 0 &\Rightarrow \frac{m}{2} + 2 > 0 \Rightarrow m > -4 \quad (2) \end{aligned} \right.$$

در نتیجه:

$$\xrightarrow{(1) \cap (2)} m > 4$$

برای فهم بیشتر شکل زیر را در نظر بگیرید:

(۱) (۲) (۳) (۴) (۲۸)

 طول پاره‌خطی که روی محور x جدا شده است، ۶ واحد است. چون رأس سهمی وسط پاره‌خط است. پس یک نقطه روی محور x ها ۳ واحد جلوتر از ۲ و یک نقطه ۳ واحد عقب‌تر از ۲ است.

$$\begin{cases} x_1 = 2 - 3 = -1 \\ x_2 = 2 + 3 = 5 \end{cases}$$

$$\xrightarrow[\text{معادله سهمی}]{\text{نقطه } (2,3) \text{ در منحنی صدق می‌کند.}} y = a(x+1)(x-5) \rightarrow a(2+1)(2-5) = 3 \Rightarrow -9a = 3 \Rightarrow a = -\frac{1}{3} \Rightarrow y = -\frac{1}{3}(x+1)(x-5)$$

$$\xrightarrow[\text{عرض از مبدأ}]{\text{عرض از مبدأ}} -\frac{1}{3}(0+1)(0-5) = \frac{5}{3}$$

 اگر محور تقارن یک سهمی خط $x = h$ باشد، ضابطه سهمی به صورت $y = a(x-h)^2 + k$ می‌شود: (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۹)

$$h = 1 \Rightarrow y = a(x-1)^2 + k \xrightarrow{\begin{matrix} (2,5) \\ (-1,2) \end{matrix}} \begin{cases} 5 = a(2-1)^2 + k \\ 2 = a(-1-1)^2 + k \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 5 = a + k \\ 2 = 4a + k \end{cases} \Rightarrow a = 5, k = 0 \xrightarrow{x=0} y = 5$$

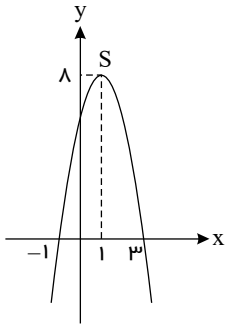
 از آن جایی که سهمی محور طولها را در نقاطی به طولهای ۱- و ۳ قطع می‌کند، معادله آن به صورت زیر است: (۱) (۲) (۳) (۴) (۳۰)

$$y = a(x+1)(x-3) \xrightarrow{\begin{matrix} 0 \\ 6 \end{matrix} \in \text{سهمی}} 6 = a(0+1)(0-3) = a(1)(-3) \Rightarrow -3a = 6 \Rightarrow a = -2$$

$$y = -2(x+1)(x-3) = -2(x^2 - 2x - 3) \Rightarrow y = -2x^2 + 4x + 6$$

$$\begin{cases} \text{طول رأس سهمی : } x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-4}{2(-2)} = 1 \\ \text{عرض رأس سهمی : } y_s = -2(1)^2 + 4(1) + 6 \\ \quad \quad \quad = -2 + 4 + 6 = 8 \end{cases}$$

پس فاصله رأس سهمی از محور طولها ۸ واحد است و گزینه «ا» صحیح است.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴

۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴

۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴

۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴